

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In quo tractatur de Ministro Sacramento Pœnitentiæ. Item de Sacramentis
Extrema Unctionis, & Ordinis

Bosco, Jean a

Lovanii, 1672

Concl. I. Suppositâ institutione & necessitate Sacramenti, obligatio sigilli
oritur ex jure divino, quodammodo naturali.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73429)

SECTIO SEXTA.

De Sigillo Confessionis.

Confessionis difficultas, ac peccata detegendi verecundia, gravis quidem, immo penè intolerabilis videri posset, nisi, præter fructum spirituale, levaretur summâ obligatione sigilli Confessionis, id est, obligatione mortali non revelandi directè vel indirectè, verbis, factis, aut aliis signis, peccata audita in Confessione, in ullo omnino casu, vel propter ullum omnino finem, etiam pro liberanda tota Republica ab ingenti malo temporali aut spirituali.

Hanc obligationem omnes DD. Catholici agnoscunt, quàmvis inter se disputent de ejus radice, id est, dubitent, quo jure obligetur Confessarius ad servandum tam rigorosum sigillum Confessionis. Hæc est nostra sententia:

CONCLUSIO I.

Suppositâ institutione & necessitate Sacramenti, obligatio sigilli oritur ex jure divino, quodammodo naturali.

Scotus 4. dist. 21. q. 2. n. 4. sic ait: In ista questione (patet, utrum Confessor in quocumque casu teneatur celare peccatum sibi in Confessione detectum) hæc sit prima Conclusio: Quod celare peccatum, in Confessione detectum, tenetur Sacerdos de lege nature. Secunda, quod ad hoc etiam tenetur de lege Dei positiva. Tertia, quod ad illud tenetur de lege positiva Ecclesie.

Probatur tertia Conclusio ex cap. 2. dist. 6. de Pœnit. Sacerdos ante omnia caveat, ne de his, qui ei consentient peccata, alicui recitet, non propinquis, non extraneis, neque quod absit, pro aliquo scandalo. Nam si hoc fecerit, deponatur, & omnibus diebus vite sue ignominiosus peregrinando pergat. Ita Gregorius.

Item ex cap. Omnis utriusque sexus 12. de Pœnit. & remiss. ibi: Caveat autem omnino, ne verbo aut signo, aut alio quovis modo aliquatenus prodatur peccatorem: sed si prudentiori consilio indigerit, illud absque ulla expressione persone cavendè requirat: quoniam qui peccatum in penitentiali iudicio sibi detectum presumpserit revelare, non solum a sacerdotali officio deponendum decernimus, verum etiam ad agendam perpetuam penitentiam in arcem Monasterium detrudendum.

Notat autem Scotus suprâ n. 12. hoc secundum melius & rationabilius esse: Non enim, inquit, expedit, quod propter aliquod crimen fiat aliquis vagabundus, dum tamen aliquo modo eius mora communis vel solitaria pœnit inter homines tollerari: quia vagabundus magis voluntati suæ malè dimiteretur, & ita tam in se, quàm in aliis plus peccaret & noceret, quàm si arcis custodia manciparetur. Hæc ille.

Cæterùm, ut advertunt communiter DD. utraque pena est ferendæ sententiæ, & solum concernit illos, qui frangunt sigillum per revelationem alicujus peccati, non autem qui alio modo illud lædunt, neque etiam illos, qui non sunt Confessarii; etsi alioquin sigillo teneantur, cum verbâ dirigantur ad Sacerdotes & Ministros. De quibus etiam specialiter loquitur Rit. Rom. tit. de Sacramento Pœnit. ibi: In eius ministro requiritur etiam bonitas, scientia atque prudentia, cum sigillo secreta Confessionis sub exacto perpetuòque silentio.

Habemus itaque præceptum positivum Ecclesie; sed quoniam hæc obligatio gravissima est; immo fortè major, quàm possit lex humana imponere, secluso omni præcepto naturali & divino; & quia antiquior est, quàm humana lex jam allegata, atque ab Ecclesia indispensabilis; ideo Aliqui asserunt, hoc secretum oriri ex jure naturali, & probant hæc ratione.

Eadem persona secundum naturam, verè affirmare potest aliquid in persona alterius loquens, quod verè negat, loquens in persona propria. Unde Angelus, loquens Moyse in persona Dei, verè dixit: Ego sum Dominus Deus tuus &c. Exod. 20. quod verè negasset, in persona propria loquens: ergo à simili, homo representans Dei personam in foro Confessionis, verè aliquid potest affirmare, quod extra forum Confessionis, quando loquitur, ut personam propriam gerens, verè negat. Verum ergo dicit, negando se audivisse, vel scire, quæ ad notitiam ejus non deveniunt, nisi in quantum representabat personam Dei; ergo extra forum Confessionis dicendo, se audivisse vel scire, mentitur; sed vitare mendacium est de jure naturæ: ergo & Confessionis sigillum. Ita Richardus 4. dist. 21. a. 4. q. 1.

Sed hæc ratio displicet Scoto, qui suprâ n. 5. contra eam arguit primò sic: Eiusdem, & in eiusdem in persona, est cognoscere in causa, & sententiare de ea; hæc est manifesta, quia ad hoc

L 1 2

4. Quos concernat peccata ferendæ sententiæ ibi imponitur.

Rit. Rom.

5. Probatur obligatio juris naturalis ex Richardo.

6. Contra arguit Scoto primò.

1. Difficultas Confessionis levatur obligatione sigilli.

2. Secundum Scotum Sacerdos tenetur ad sigillum iure nature, divino positivo, & Ecclesiastico.

3. Ita Ecclesiæ alicuius probatur ex c. 2. dist. 6. de Pœnit.

4. Item ex c. 12. de Pœnit. & Remiss.

cognoscit iste, & ut iste, ut rectè sententiet: sed Sacerdos non in persona Dei sententiat, absolvendo confitentem, sed in persona propria: igitur & sic audit, & cognoscit. Probatio Minoris: non absolvetur principaliter, sed tantùm ministerialiter, absolvetur autem ministerialiter, sibi non competit, nisi in persona propria; si enim in persona Dei loqueretur, absolvendo confitentem, verè posset dicere sine prece pravis (quæ est: Dominus te absolvat) ego te principaliter absolvo, & gratiam infundo, sicut Angelus verè dixit in persona Dei: Ego te eduxi de Ægypto.

Secundò. Arguit secundò: Non magis audit vel absolvit Sacerdos in foro Confessionis in persona Dei, quàm conficiat Eucharistiam in persona eius: quia aquè excellens est actus iste, sicut ille, & actus sacramentalis, in quo operatur virtus divina, sicut hic: immo videtur ibi plus agere in persona Dei, vel Christi, quàm hic. Ibi enim profert verba Christi, Corpus meum, & in persona Christi, de quo premissi: Qui pridie quàm pateretur &c. Ita quòd totum illud: Accipite &c. Hoc est Corpus meum, dicit ipse recitando verba Christi; non sic in proposito. Unde non premitit hic: Christus volens absolvere peccatorem dixit sic: Ego te absolvo; sed h' Ego, stat hic pro persona ministri. Ex hoc ergo patet, quòd magis, vel non minus conficit in persona Christi, quàm absolvat vel audiat Confessiones in persona Christi: sed conficit in persona propria (unde non mentitur post Missam dicens: Ego scio me hodie consecrasse) igitur & hic.

7. Arguit tertio. Secundum istum eundem (Richardum intelligit) & veritatem, ut postea probabitur, licet peccata in Confessione detecta in universalis dicere, & in particulari, non relata ad personam confitentem. Hoc etiam probatur per illud Extra de Pœnit. & remiss. c. Officii, ubi Innocent. III. respondet cuidam Card. Legato, qui scripsit casum, quem audierat in Confessione, & petiit consilium, Papa non redarguit eum de revelatione illa in universalis, etiam per scripturam, sed respondit, qualiter sit tali persona confitenti consulendum.

Hoc etiam patet ex communi usu Confessorum; sive enim in communi sermone, sive in prædicatione aliquando dicunt, talis casus contigit; aliqua persona sic & sic peccavit. Habetur igitur illa propositio, quòd Confessor potest licitè extra Confessionem dicere peccatum sibi confessum: ita tamen, quòd nullo modo relatum ad personam confitentem, ut possit deveniri ad notitiam eius: sed si prædicta ratio valeret, hoc non liceret, quia mentiretur. Probatio; quia nesciens particularem, nisi pro determinato singulari, si nesciat singulare, nescit particulare: sed iste nescit aliquam personam tale peccatum fecisse, nisi pro hac persona sibi confessæ, & hoc peccato sibi confesso: igitur si mentiretur de hoc & de hac, quia nesciens, confimuliter & de alio & de alia.

Ex quibus rationibus in oppositum, concludit Doctor n. 6. in fine, quòd revelatio non est contra legem naturæ propter hoc, quòd

revelans mentiat, & per consequens, inquit illam primam rationem non tenet.

Et continud atterit: Respondet igitur ad eam, quòd non est idem loqui in persona alicuius, & loqui auctoritate illius, sive ut minister illius. Communitè enim loquens in persona alicuius, præterit simpliciter personam eius, ut est communiter in istis, tunc simulatibus aliquos. Iste enim simulat istam habentem, vel talem in tali actu, & iste proprie dicendo, sicut ille diceret, in persona illius loquens, vel facit tale factum; & ideo, quam cito desinit a faciendo, sicut ille faceret, aut dicendo, sicut diceret: dicitur sibi, tu mentiris, vel, tu desicis, quàmvis tunc faciat, vel loquatur more suo proprio. Hoc modo est de locutionibus Angelorum in persona Dei. Non sic Sacerdos audit Confessiones, vel absolvit in persona Dei: sed tantùm est minister Dei in illa actu, & ut minister agit: & si ut minister, ergo in persona propria.

Concedo igitur, quòd iste si audiret in persona Dei, & loqueretur in persona Dei, posset illud veraciter dicere, quòd in persona propria non posset. Nam in persona Dei hoc verè diceret: Ego sum Deus, Ego creavi mundum &c. sed in persona propria loquens, mentiretur. Sed Sacerdos in Confessione nec audit nec loquitur in persona Dei, sed in persona propria, licet auctoritate Dei, ut eius minister. Eodem modo in aliis Sacramentis: unde ut in baptismo Dei baptizat, & consecrat &c. & tamen in hoc, sive in persona propria scit se baptizasse, & in mendacio potest dicere, se baptizasse. Ita Doctor Subtilis.

Alii aliter respondent. Primò, quia, licet id sciat, ut gerens vicem Dei, ipse tamen non scit. Secundò, quia si diceret saltem, se illud scire, ut gerentem vicem Dei, non mentiretur. Tertio, quia si ea esset ratio, nec de licentia pœnitentis posset ea revelare sine mendacio. Quarto, quia tunc in multis casibus revelatio non esset peccatum mortale, cum mendacium ex genere suo sit peccatum tantum veniale.

Si dixeris; semper infertur grave damnum pœnitenti vel Sacramento; jam de hoc ipso reddenda est alia ratio, & illa fortè sufficiat, ut infra videbimus, ad constituendum grave peccatum, seclusà malitià mendacii.

Omissà igitur hæc ratione Richardi, videmus si melior sit ratio, quam indicat S. Theod. 4. dist. 21. q. 3. a. 1. quæstionculâ 1. in corpore: Sacerdos, inquit, debet Deo, cuius est minister conformari; sed Deus peccata, qua per Confessionem panduntur, non revelat, sed tegit: ergo nec Sacerdos revelare debet. Quòd autem Deus in hoc Sacramento tegat peccata pœnitentis, probari videtur ex illo Psalm. 31. v. 1. Beati quorum remissa sunt iniquitates, & quærum facta sunt peccata. Et hoc ipsum significatur per secretum, quòd Sacerdoti imponitur.

Sed hæc mera congruentia moralis (inquit Doctor Lugo Disp. 23. n. 2.) alioquin nec ex licentia

penitentis posset revelari Confessio. Nec ullo modo probatur, talem significationem esse essentialem huic Sacramento, cum verba formæ solum significant Absolutionem & remissionem, & aliunde non sit contra substantiam hujus Sacramenti, quod Confessio sit publica, ut suo loco visum est. Hæc ille.

Equidem Doctor Subtilis, & Alii, videntur negare, ex licentia penitentis posse revelari Confessionem, ut videbimus Sect. sequenti. Nec desunt, qui existiment, esse contra substantiam hujus Sacramenti, quod Confessio sit publica, ut suo loco visum est. Interim existimo, Prophetam in illo Psalmo, nullatenus illis verbis voluisse significare sigillum Confessionis; sed dumtaxat remissionem peccatorum sive in Sacramento, sive extra Sacramentum, per quam reguntur peccata; quia jam Deus amplius non offenditur propter illa. Igitur neque hæc ratio efficax.

Sed nunquid ista? Scientia ex Confessione habita est sacra, & superioris ordinis, utpote ad solam salutem penitentis ordinata: ergo non potest licite ordinari ad alios fines extrinsecos, & inferioris ordinis.

Respondet Lugo supra n. 3. quod non est intrinsecè malum, rem superioris ordinis ordinare ad res, alioquin bonas & honestas inferioris ordinis, maxime ut ad finem inadæquatam & secundarium, sicut Eucharistia & Missa ordinantur ad impetrandum remedium necessitatis temporalis. Deinde quia jam liceret revelare Confessionem aliquando, saltem propter bonum superioris vel æqualis ordinis, v. g. propter conversionem alicujus regni, aut propter ejus conservationem in Fide Catholica. Hæc ille.

Addo ego; saltem quando foret necessaria pro salute ipsius penitentis, sicut sæpius potest esse necessaria, v. g. ad evitandam occasionem peccati; & tamen neque tali casu licet, secundum communem sententiam.

Quæ ergo ratio tam strictæ obligationis? Teneo (inquit Scotus supra n. 8.) primam Conclusionem (scilicet, quod celare peccatum, in Confessione detectum, tenetur Sacerdos de lege naturæ) appono tamen quatuor rationes alias. Quarum prima sumitur ex ratione charitatis. Secunda ex ratione fidelitatis. Tertia ex ratione veritatis vel veracitatis. Quarta ex ratione unitatis & mutue utilitatis.

Prima talis est: lex naturæ de charitate fraterna exprimitur Matth. 7. Omnia quæcumque vultis, ut faciant vobis homines, hoc facite illis.

hoc est enim lex & Prophetæ. Et Luc. 6. Pro ut vultis, ut faciant homines vobis, & vos facite illis. Sed sic intelligi debet illa propositio legis naturæ de charitate fraterna; Quæ vultis vobis, id est, quæ debetis secundum rectam rationem velle; & hoc intelligitur in illa propositione Matth. 22. Diliges proximum tuum sicut teipsum; sed qui-

libet debet diligere secundum rectam rationem famam propriam: ergo & celationem peccati sui confessi, & per consequens Confessor debet idem diligere, & velle ipsi confesso; sed i revelatio tolleret confesso famam: ergo &c.

Minor probatur per Scripturam Eccli. 21. Curam habe de bono nomine: & reddit rationem de hoc; hoc enim magis remanebit tibi, quam mille thesauri magni & pretiosi. Probat etiam per aliud, subdens; Bonæ vitæ numerus dierum, bonum autem nomen permanebit in æternum. Et Proverb. 22. Melius est nomen bonum, quam divitiæ multæ.

Item per rationem probatur. Quilibet enim secundum rectam rationem debet sibi velle vitam civilem; hoc autem tollitur per ablationem famæ, quia in hoc aliquis vivit vitam civilem, quod idoneus est ad actus aliquos, competentes sibi in illa civitate; sed famam amissam, privatus est habilitate ad tales actus, quia amittit statum dignitatis illas, scilicet habilitatem ad actus, quibus aliis dignus esset.

Secunda pars Minoris, scilicet quod revelatio peccati confessi, tollit confesso hujusmodi famam; probatur: quia quæ ratione potest uni revelare, & alteri, & sic omnibus: sed in tali revelatione est manifestum, quod status dignitatis illas, quæ consistit in famâ eius apud concives, tollitur illi.

Hæc est prima ratio Scoti, quæ (salvâ ejus reverentiâ) non aliud concludit, quam Confessorem pro libitu suo non posse revelare peccatum, auditum in Confessione; verum quod ex justa causa non posset revelare, vel soli penitenti, quando v. g. id esset necessarium ad salutem ejus æternam, haud video, quomodo probet. Sanè & ipse penitens potest in multis casibus cedere jure suo, quod habet ad famam, & seipsum infamare, absque peccato contra charitatem propriam: ergo saltem in illis casibus, etiam idem posset Confessarius.

Præterquam, quod per revelationem, quæ uni, v. g. ipsi penitenti fieret, nullatenus tolleretur fama seu status illas dignitatis. Neque verum est, quod quæ ratione aliquis potest uni & alteri revelare crimen proximi sui, possit sic etiam omnibus revelare, quod tam manifestum est, ut probari non debeat.

Neque plus probat secunda ratio Scoti supra n. 9. quæ talis est: Quilibet de lege naturæ tenetur servare fidelitatem proximo suo, quam velle & deberet sibi velle servari; sed committens secretum maximum alteri, vellet sibi servari, & deberet velle sibi servari tanquam secretum: ergo alter, cui committit, tenetur illud sibi servare. Hæc ratio tangitur Proverb. 11. Qui ambulat fraudulentè revelat arcana: qui autem fidelis est, celat amici commissum.

Sed nunquid verbum otiosum, aut mendacium jocosum, est secretum maximum, quod debeo mihi velle servari sub gravi obligatione extra hoc Sacramentum? Immo tametsi vellem, alter non teneretur sub gravi obligatione mihi servare per se loquendo, quia materia

11. Tertia pro- batio.

Responsio. Logica.

12. Quatuor rationes Scoti.

Prima.

Math. 7.

Luc. 6.

Pro ut vultis,

ut faciant homines vobis,

& vos facite illis.

Sed sic intelligi debet illa propositio legis naturæ de charitate fraterna; Quæ vultis vobis, id est, quæ debetis secundum rectam rationem velle; & hoc intelligitur in illa propositione Matth. 22. Diliges proximum tuum sicut teipsum; sed qui-

libet debet diligere secundum rectam rationem famam propriam: ergo & celationem peccati sui confessi, & per consequens Confessor debet idem diligere, & velle ipsi confesso; sed i revelatio tolleret confesso famam: ergo &c.

Eccli. 21.

Proverb. 22.

13. Infamis perdit vitam civili-

tem.

14. Quid con-

cludat pri-

ma ratio

Scoti.

15. Secunda ra-

tio Scoti.

Proverb. 11.

de se levis, adedque incapax gravis obligationis. Et tamen secretum istud in hoc Sacramento graviter obligat. An solo jure naturalis secreti? Non puto.

16.
Tertia ratio
Scoti,

Et ideo progredior ad tertiam rationem Scoti, expressam sub hac forma verborum supra n. 10. *Quilibet ex lege natura tenetur servare promissum licitum: sed recipiens secretum, maxime istud in Confessione detectum, etsi non explicitè, tamen implicitè promittit se servaturum, quia sine tali promisso saltem subintellecto, non committeretur sibi tale secretum: ergo &c.* Hæc ratio probatur, vel potest sumi ex illo verbo (Zachar. 8.) *Loquimini veritatem unusquisque cum proximo suo.* Ita Scotus.

An convincit
intentionem.

Nunquid convincit intentum? Hercule non teneor servare promissum homini privato, quando observatio vergit in detrimentum commune, vel etiam in meum damnum, respectivè majus, v. g. cum periculo propriæ vitæ, cum periculo everfionis totius Reipublicæ; & tamen secretum, seu promissum sacramentale servandi secretum, teneor observare cum periculo propriæ vitæ, & everfionis totius Reipublicæ: ergo in proposito, sola lex promissi, non est causa tam arctæ & gravis obligationis in omni profus casu.

17.
Quarta ratio
Scoti,

Subjicio itaque quartam rationem Scoti, si fortè hæc aliquid plus probet: In hoc (inquit Doctor Subtilis) *communitas aliquam habet unitatem proportionatam unitati corporis, quia ibi est ordo superioris & inferioris: & tenetur superior influere in inferiorem, & inferior subministrare superiori, iuxta illam parabolam Pauli (ad Rom. 7. & 12. & 1. ad Cor. 6.) de corpore mystico & naturali in diversis locis; sed in civilitate, inferior est minus sufficiens & minus sciens, & in Ecclesia, peccator inferior; Superior autem Hierarcha, qui & potest consulere & reconciliare: ergo de lege natura est, quod nullus excludat inferiori recursum ad Superiorem, quia hæc est communis utilitas membrorum ad invicem.*

Sed revelatio secreti excludit talem recursum inferioris ad Superiorem in consilio animæ, & per consequens influentiam Superioris ad inferiorem: quia nullus recurret, si regulariter illud, de quo querit consilium vel remedium, non esset servandum secretum: ergo eadem lege natura, quæ tenetur quilibet ad servandum unitatem Corporis Christi mystici, & ad communem utilitatem alius, sicut membris in corpore, tenetur celare secretum hoc.

Responsio.

Respondeo distinguendo Consequens; regulariter tenetur, Concedo totum; in omni casu, Nego Conseq. & probo ex ipsis verbis Scoti: Nullus, inquit, recurret, si regulariter illud, de quo querit consilium vel remedium, non esset servandum secretum. Ergo adhuc aliquis recurret, si tantum in rarissimo casu, v. g. quando hoc foret necessarium ad salutem ipsius recurrentis, aut ad conservationem Reipublicæ, non esset servandum secretum; ergo qui in tali

casu revelaret, nihil faceret contra legem naturæ, quæ tenetur quilibet ad servandam unitatem corporis Christi mystici.

Igitur querenda videtur alia lex naturæ, contra quam in tali casu peccatur. Quam sanè difficulter invenies. Eam tamen putat se invenisse Lugo supra n. 4. dicens: Ratio præcipua & magis communis est, quæ delimitur ex reverentia debita Sacramento, cui fieret injuria revelando Confessionem; nam si homines scirent, Confessarium posse Confessionem revelare, retraherentur ab illa: constat enim de facto exculari penitentem à Confessione sui peccati, quando prodenter timet Confessarium non observaturum sigillum; & memini me legisse, quod apud Abyssinos & Æthiopes hoc Sacramentum fere abijt in desuetudinem, propter malitiam Sacerdotum, qui sigillum religiosè non observabant. Quare cum Christus voluerit obligare omnes fideles ad manifestandum integrè suam conscientiam apud Sacerdotem, nihil ei celando: oportebat, ut ex parte Sacerdotis esset obligatio talis, quæ omnino adimeret penitentem metum publicationis & revelationis, ne ab hujus Sacramenti usu, adeo necessario, retraherentur. Hucusque Eminent.

Quæ ratio ferè coincidit cum ultima ratione Scoti, nisi quod altera revelationem opponat unitati corporis Christi mystici, altera autem reverentiæ debitæ Sacramento, quæ magis est diversitas vocum, quam rerum. Sed sicuti unitas illa non scinderetur, tamen in aliquo rarissimo casu non esset servandum secretum; ita aliquis posset dicere, quod non fieret injuria seu irreverentia Sacramento, tamen in aliquo rarissimo casu non esset servandum secretum, puta in illo casu, quando ipsemet penitens deberet suum crimen revelare, vel dare veniam Confessario revelandi, si velit accipere Absolutionem à peccatis, v. g. quando est necessaria revelatio ad impediendum everfionem Reipublicæ, vel conservandam Fidem Catholicam in aliquo regno.

Sin autem dixeris; etiam in his casibus fieret irreverentia Sacramento, dico ego contra similitè; etiam in his casibus scinderetur unitas corporis Christi mystici; quia adhuc redderetur Sacramento odiosum, & per consequens excluderetur recursum inferioris ad Superiorem in consilio animæ, quod sufficit ad scindendam illam unitatem, ut patet ex Scoto supra; præsertim cum illud consilium à Christo sit præceptum.

Quod autem Sacramentum redderetur odiosum, & homines ab ejus frequentatione retraherentur, probatur: quia penitens posset timere, ne Confessarius vel passione, vel zelo, vel ignorantia ductus, judicaret revelandum, quando poterat suaviori modo remedium aliud adhiberi, vel quando necessitas non exigit.

exigebat tam extraordinarium remedium. Alioquin, cur Christus de facto in favorem Sacramenti prohibuit Confessario, ut Omnes supponunt, eo etiam casu revelare? Ita interrogat Lugo suprà n. 12.

Responderi posset: quia sic congruebat reverentia Sacramenti & unitati Corporis Christi mystici, quamvis ex jure naturæ non foret omnino necessarium. Sicut maximè conveniebat dignitati Eucharistiæ, quod non sumeretur absque prævia Confessione mortalium peccatorum; equidem nisi Christus, aut Ecclesia, eam Confessionem præcipisset, nulla foret obligatio ex jure naturæ.

Adde, quod obligatio naturalis, sumendi Eucharistiam in bono statu, non sit ita stricta & arcta, ut non liceat in rarissimo casu eam sumere in statu peccati mortalis, ut alibi declaravimus. Unde ergo oritur tam stricta obligatio juris naturæ servandi Sigillum Confessionis in omni omnino casu?

Nonne obligatio non occidendi, non auferendi alienum, non revelandi secretum extra sacramentale, nonne, inquam, hæc præcepta negativa patiuntur aliquas exceptiones? Nemo potest dubitare. Cur ergo similiter præceptum naturale, servandi secretum sacramentale, non patietur aliquam exceptionem?

Respondet Lugo suprà n. 8. Materia præcepti aliquando talis est, ut in aliquibus casibus non afferat præcepti observatio majus bonum, quam cessatio obligationis: majus enim bonum est humano generi, quod in necessitate extrema unusquisque fruatur bonis aliorum, quam quod etiam in illo casu servetur illæsum jus domini in res suas, & sic de aliis exemplis adductis: è contra verò in aliis materiis magis expedit pati aliqua incommoda in casu particulari, quam exceptionem aliquam admittere in præcepto; v. g. in fornicatione, majus bonum est, quod nunquam liceat, quam illa, quæ aliquando in particulari casu sequi possent ex licito illius usu. Graviora enim mala sequerentur, si semel admitteretur exceptio hujus obligationis, eò quod homines ad sensualitatem proni, facili sibi fingerent, vel procurarent eas circumstantias, quod in magnum prolis detrimentum cederet: cui damno communi non præponderat illud, quod in aliquo raro & particulari casu sequi potest alicui privatæ personæ, ex eo, quod non sit licita fornicatio. Quod idem de pollutione, mendacio & similibus dicendum est.

Sic etiam Legislator humanus, propter rei gravitatem, & necessitatem, aliquando prohibet, absque ulla prorsus exceptione; prout in Concil. Trident. Matrimonium clandestinum, absque ulla prorsus exceptione, prohibitum & irritatum fuit: quia licet in aliquo peculiari casu utilius fortasse fuisset ad vitandum aliquod gravissimum malum, quod fieri

posset Matrimonium validè absque Patocho; in genere tamen magis expedit, quod nunquam possit fieri: quia ex una exceptione illius præcepti & prohibitionis, graviora sequerentur mala in aliis casibus.

Quod ergo Legislator humanus facere potest, poterit etiam aliquando facere lex ipsa naturalis, & de facto facit in multis materiis: & in hac ipsa materia Sacramentorum, aliqua sunt talia præcepta, quæ, supposita eorum institutione, jure ipso naturæ oriuntur; v. g. non suscipiendi Sacramentum Baptismi sine dispositione debita, ne fraudetur suo effectu; non dandi Sacramentum Eucharistiæ peccatori publico & similia. Hucusque Eminent.

Et prosequitur n. 10. dicens: Hoc ipsum in nostro casu reperiri videtur; nam si semel, vel in aliquo raro casu liceret Confessionem revelare, daretur occasio dubitandi sepius, an interveniret ratio sufficiens ad revelandum, & penitentes formidarent, ne Confessarius apprehenderet licere in hoc casu: & quod graviora essent crimina, eò magis timerent propter majorem necessitatem, quæ posset esse illa revelandi ad bonum Reipub. vel ad tuendum innocentem, vel ad alia gravissima damna impedienda, quo timore detererentur à Confessione adeò integra & sincera suorum criminum: nec poterat hoc aliter impediri, nisi restringendo obligationem secreti naturalis, ita ut omnis prorsus timor licentiæ vel revelationis licitæ possibilis auferretur. Summa enim necessitas hujus Sacramenti, in quo potissimum salus fidelium consistit, exigebat non minorem prohibitionem ejus revelationis, quæ Confessionem maxima ex parte impediret, quam sit in pollutione, fornicatione & mendacio, propter damnum, quod afferunt contra prolem, aut humanum commercium. Hæc ille.

Qui propterea existimat, verius esse, hanc obligationem immediatè consequi institutionem & necessitatem hujus Sacramenti, absque alio præcepto divino positivo superaddito. Quamquam enim non sit inconveniens, ut quis per accidens & ex malitia Confessoris excusetur à Confessione alicujus peccati: maximum tamen esset inconveniens, si ex vi & modo institutionis ipsius Sacramenti, & ex potestate, à Christo data ipsi Confessario, in aliquo casu revelandi peccatum confessum, excusaretur à Confessione illius peccati; sic enim nunquam ferè servaretur integritas Confessionis, cum homines faciliè possent suspicari, esse justam causam revelandi peccatum, quo casu non tenerentur confiteri, cum tamen integritas jure divino sit præcepta, quantum est ex vi institutionis hujus Sacramenti, ut alibi vidimus. Ergo hæc obligatio videtur oriri ex jure naturæ, supposita institutione & obligatione hujus Sacramenti, absque alio præcepto positivo superaddito.

22.
Si in aliquo casu liceret revelatio Confessionis, homines ab ea averterentur.

23.
Existimat Lugo sigillum immediatè consequi institutionem & necessitatem hujus Sacramenti.

20.
Isti de jure naturæ non foret necessarium si sigillum, equidem eorum est à Christo præcipi.

21.
Quæ sigillum nullam potestatem exceptionem in Logone.

Legislator humanus aliquando prohibet sine ulla exceptione.

24. Oppositum videtur significare Scotum supra n. 11. ubi tribus rationibus probat, hanc obligationem esse legis divinæ positivæ. Prima: Quilibet Christianus tenetur non dare occasionem alteri, quâ revocetur à lege Christi: sed lex Christi est de Confessione faciendâ, ut est ostensum dist. 17. igitur quilibet in lege Christi tenetur non retrahere aliquem à Confessione faciendâ, sed revelans Confessionem occasione datâ, retrahit aliquos à Confessione: ergo &c. Si dicas, nisi ille Sacerdos revelat, tamen alius erit celator secreti, hoc nihil est; quia iste quantum est ex genere operis sui, dat occasionem alteri, cavendi eodem modo à singulis Confessoribus.

Expeditur prima ejus ratio.

Contrarium, censent Aliqui, significare Scotum supra n. 11. ubi tribus rationibus probat, hanc obligationem esse legis divinæ positivæ. Prima: Quilibet Christianus tenetur non dare occasionem alteri, quâ revocetur à lege Christi: sed lex Christi est de Confessione faciendâ, ut est ostensum dist. 17. igitur quilibet in lege Christi tenetur non retrahere aliquem à Confessione faciendâ, sed revelans Confessionem occasione datâ, retrahit aliquos à Confessione: ergo &c. Si dicas, nisi ille Sacerdos revelat, tamen alius erit celator secreti, hoc nihil est; quia iste quantum est ex genere operis sui, dat occasionem alteri, cavendi eodem modo à singulis Confessoribus.

Sed hæc ratio, meo judicio, non probat præceptum positivum superadditum ipsi institutioni, sed potius legem naturalem, consequentem institutionem & necessitatem Sacramenti; vel, ut clarius loquar; probat, ipsam institutionem & præceptum Sacramenti, indirectè saltem, prohibere Confessario illam revelationem; sicuti lex jejunii, saltem indirectè, prohibet, ne ego sim alteri causa illam legem non observandi.

25. Secunda ratio examinatur. Matt. 16.

Joan. 20.

Nec plus probat secunda ejus ratio sequentis tenoris: Christus statuit, arbitrium penitentia esse ultimum in terris, quantum ad illud crimen confessum, quod patet ex illo verbo Matt. 16. Quodcumque solveritis super terram, erit solutum & in cælis, id est, finaliter & ultimè approbatur: & Joan. 20. Quorum remisistis peccata &c. supple, in iudicio divino, finaliter remissa approbantur: ergo peccat contra legem Christi, quicumque aliquid in isto foro discussum, & ibi finaliter terminatum, deducit ad alium forum publicum; sed revelans, quantum in se est, facit, quod deduci possit ad alium forum: ergo &c. Ergo datur præceptum positivum, distinctum ab ipsa institutione, Neg. Conseq. quia verba illa ex Matt. & Joan. solum probant institutionem.

Explicatur tertia ratio.

Eodem modo potest & debet explicari tertia ratio, quam exprimit hisce verbis: Dans occasionem peccandi mortaliter, exequendo præceptum Christi, peccat mortaliter; quia præceptum quod esset d. b. i. exequendum, iste, quantum in se est, facit indebitè exequi: sed revelans Confessionem, dat occasionem indebitè exequendi Christi præceptum de consistendo, quia mendaciter: dat enim occasionem, ut aliquis in Confessione seipsum laudet, & alium, quem odit, vituperet; ut sic indigne à Confessore promoveatur, & alius puniatur; ergo &c. Hæc ille.

26. Sententia Vasquez, sigillum non sequi

Infero ego; ergo sufficit, secundum Scotum, præceptum integrè consistendi, ut Confessarius peccet mortaliter, revelando peccatum confessum. Ergo non requiritur præceptum divinum superadditum institutioni.

Quidquid sit de mente Scoti, Vasquez q. 93. a. 4. dub. 1. n. 10. docet hanc obligationem, in nullo omninò casu revelandi peccatum confessum, non fuisse secutam naturaliter ex ipsa

adhuc institutione Sacramenti, sed voluntate Dei; sicut; inquit, non sequebatur ex ipsa institutione Eucharistiæ, præmittendam esse Confessionem, sed opus fuit novo positivo præcepto.

Et ita (prosequitur Vasquez) Scotus dicit, secretum Confessionis obligare præcepto naturali; & præcepto divino positivo, quod ego ita intelligo, id est, ex mera Christi voluntate, superaddita institutioni hujus Sacramenti; quàmvis reverà Scotus non ita intelligat, ut conflat ex probatione Conclusionis secundæ, ubi sequitur modum dicendi secundæ opinionis, à nobis relata: unde appellare videtur positivum divinum hoc præceptum, non quia superadditum institutioni, sed quia sequitur ex institutione, quæ est juris positivi.

Quod hæc ratio constat: quia potuisset institutio cum obligatione secreti, quæ aliter erat inter homines. & ita non obligaret in pluribus casibus, quàm secretum alias obligaret, neque ex institutione & fine & effectu Sacramenti sequitur, necessarium fuisse, observari secretum in omni eventu, quàmvis id esset congruum, ut præciperetur. Ita Vasquez.

Et insuper sic ait: Verumtamen quòd est non servetur secretum, quando nec ipsi aliis digni erant, quibus servaretur, non esset contra reverentiam Sacramento debitam, si aliud præceptum universalis obligans additum non esset, ut cum penitens confitetur peccata proditionis, quam machinatur in Rempublicam abstinere vult, culpâ suâ non servaretur illi secretum in Confessione; & si hoc modo Christus instituisse Sacramentum, & non alio, non irrogaretur irreverentia ex natura rei Sacramento, sicut nec injuria penitenti, quando tandem servaretur illi secretum, quàmvis ipse dignus esset. Unde quàmvis congruum sit, ut suavius fiat jugum Confessionis, esse præceptum observandi in omni casu præceptum secreti, tamen non convincitur ita necessarium debere esse institutum Sacramento; nec diceretur si aliud præceptum non esset positivum, Sacramentum facere onerosum, qui indigno secretum non servaret. Hucusque Vasquez.

Hanc sententiam amplectitur Hiquerus in suo Comment. dist. 21. n. 4. ibi: Quàmvis præceptum sit divinum naturale, non committere sacrilegium contra Sacramentum, tamen hoc præceptum generale, aliquando applicatur ad materiam ex præcisâ institutione Sacramenti; aliquando ex circumstantia præcepti positivi adjuncti. Tunc autem est præceptum divinum naturale propriè loquendo, quando aliquid fit contra ipsam institutionem Sacramenti proximè, ut si omitteretur materia, aut forma essentialiter requisita, vel si ipsum Sacramentum ad ludibrium exponatur & hujusmodi. In primo casu est sacrilegium ex ipsa institutione Sacramenti ortum: in secundo vero

verò ex generali præcepto Religionis, quo res sacra & spectans ad Dei cultum debet reverenter tractari, & in ordine ad proprium finem, non verò profanè.

Sacrilegium verò, quod fundatur in præcepto positivo divino, induit naturam ipsius præcepti; quia ideo præcisè est contra reverentiam debitam Sacramenti directè, quia est contra tale præceptum. Unde si tollatur præceptum aut ejus materia, jam non erit sacrilegium actus oppositus, aut qui est aliàs in præcepto. Tale est præceptum sigilli, ut spectat ad jus positivum divinum & supernaturale. Unde Deus posset instituire pœnitentiam, non additâ aliâ obligatione ad secretum, præter illam solam, quæ est juris naturalis de servando secreto, quod magis declaratur in sententia eorum, qui dicunt, posse Sacerdotem de licentia ipsius pœnitentis revelare peccatum; quia, hoc dato, illa revelatio non esset contra reverentiam Sacramenti; neque alia ratio est, nisi quia præceptum positivum non comprehendit secretum in illo casu.

Sed si hoc secretum esset præcepti naturalis ex præcisâ institutione Sacramenti, sequeretur, quòd in nullo casu, etiam de licentia ipsius pœnitentis, liceret revelare peccatum respectivè ad personam pœnitentis: ergo hæc obligatio non est juris divini naturalis, sed positivæ, ut bene Doctor.

Quod consequenter tentare debent, qui asserunt, de licentia pœnitentis licere revelare. Subsumptum probatur; quia licet fama propria sit in potestate pœnitentis, ut ei possit renuntiare: tamen Sacramentum non subest pœnitenti, neque aliquid quòd de jure divino naturali ex ipsa institutione convenit Sacramento, nec de licentia ejus posset Confessarius præjudicare institutioni Sacramenti. Hactenus Hiquæus.

Sed Adversarii negant illam Consequentiam; quia, inquit, solum est præceptum naturale non revelandi secretum sacramentale, absque licentia pœnitentis, quoniam revelatio, quæ fit de licentia pœnitentis, non reddit Sacramentum odiosum, aut difficile, nec retrahit homines ab ejus frequentatione.

Quidquid ergo sit de hoc argumento, de quo infra latius; unde probatur, Christum non potuisse aliter instituire hoc Sacramentum ut medium necessarium ad salutem, nisi removendo illa omnia, quæ possunt ab hoc Sacramento pœnitentes retardare?

Quod ego nego, inquit Arriaga Disp. 45. n. 6. & videtur mihi evidentissimum. Primò, quia si eo modo argumentari liceret, ego indè inferrem evidenter unam hæresim, scilicet, inquam esse reservationem casuum, quia lumine naturæ evidens est, eam ipsam reservationem retrahere aliquantulum homines ab hoc

Sacramento: ergo si omnia, quæ possunt retrahere, debuerunt auferri, debuit & hæc reservatio.

Quòd si rationes; in hac reservatione coherentes, hi quæsierint, ego etiam illas quæram in aliis casibus: & quidquid sit de illis; si semel desistimus ab hoc principio universali, quòd debeant tolli omnia terculamenta (ut sic dicam) pro Confessione: quomodo postea taxabimus, quæ terculamenta possint admitti, quæ non? Ergo licet Christus de facto; totum eum, favorem summi secreti, huic Sacramento concesserit; non sequitur, illud totum esse essentialiter annexum illius institutioni. Hæc ille.

Sicut ergo Ecclesia de facto reservat aliquos casus, ut quasi fræno quodam cohercat homines ab atrocioribus & gravioribus criminibus, estò aliqui retrahantur à Confessione; nolentes suam conscientiam aperire Superioribus, quam aliàs inferioribus lubentes aperirent. Et sicut Ecclesia non dat omnibus potestatem jurisdictionis; licet hoc multum faciliteret hæc Sacramentum, à quo aliqui retrahuntur, quia debent confiteri proprio Sacerdoti; cur, inquam, simili modo non potuisset Deus præcipere publicam Confessionem aliquorum graviorum criminum, ut homines illo medio ab his criminibus revocaret; & quasi fræno quodam coherceret, estò exinde aliqui retraherentur à frequentatione hujus Sacramenti?

Cur non potuisset dare potestatem Confessariis, hæc graviora crimina revelandi, cum simili incommodo, propter simile commodum? Non video, quid obstat. Sanè illa ipsa Confessio cum toto illo secreto adhuc in se est valde difficilis, & tamen eam requisivit Christus; pro condonando peccato; neque in hoc ulli fecit injuriam: quia majoribus difficultatibus vita æterna; quam per peccatum homo amiserat, digna est.

Accedat, quod non ex sola institutione, sed etiam necessitate Sacramenti, Lugo & Alii colligant obligationem naturalem illius arctissimi secreti: ergo saltem ex Confessione venialium, & iterata mortalium, quæ sunt Confessiones liberæ, non oritur illa obligatio naturalis; & tamen etiam illæ obligant æquè strictè: ergo ex voluntate Christi superaddita.

Hæc sententia est valde probabilis, & in eam inclinor, propter rationes jam allegatas, quæ satis efficaciter probant, saltem in majorem pœnam peccati, Deum de absoluta sua potentia potuisse præcipere Confessionem aliquorum peccatorum, cum periculo revelationis: ergo quòd de facto Confessarius in nullo prorsus casu, nullum omnino peccatum in particulari, nequidem veniale, possit absque peccato revelare, non sequitur immediatè &

M m præcisè

31.
Arguitur
pro sententia
negante

32.
Sententia,
quæ solam
obligationem
ex voluntate
Christi superadditam
agnoscit, est
valde probabilis.

29.
An ex obligatione naturali sigilli bene inferatur ergo non potest revelari peccatum de licentia pœnitentis.

30.
An Deus debuerit movere ab hoc Sacramento omnia quæ possunt homines ab illo retardare.

præcisè ex ipsa institutione & necessitate Sacramenti, quasi aliter Sacramentum non potuisset institui & præcipi; sed ex præcepto Christi positivo quodammodo superaddito maximè conformi præsentis institutioni, quæ obligat pœnitentem ad integram peccatorum Confessionem; & excusat eum à Confessione illius peccati, cujus revelationem prudenter timet.

Quàmvis enim de facto, suppositâ obligatione sigilli pro omni casu, rarissimè prudenter aliquis timeat revelationem; equidem si non esset tam stricta obligatio, sæpius posset prudenter timere: non enim ita facilè est discernere inter casus veros, & apparentes; & facilè Confessarii scire possunt universalem prohibitionem revelandi, quàm discernere unum casum ab alio; & ideo sæpius excusantur ab integra Confessione, etiam ex vi præsentis institutionis Sacramenti, quod videtur esse quodammodo contra naturam integræ Confessionis, & per consequens contra præsentem institutionem Sacramenti; ut proinde obligatio illa strictissima, quodammodo dici possit naturalis, spectato sine & congruentiâ præsentis institutionis: non sic tamen, quin Christus potuisset, sicut statim dixi, aliter Sacramentum instituire.

Sanè neque lex prohibens fornicationem aut pollutionem, ita intrinsecè mala est, quin Deus possit, secundùm Scotum, in iis dispensare, etiam præceptivè. Et, ut superius dixi, quàmvis suppositâ institutione Sacramenti Baptismi & Eucharistiæ, jure ipso naturæ oriatur obligatio non suscipiendi Baptismum sine debita dispositione, ne fraudetur suo effectu; & non dandi Eucharistiam publico peccatori: nihilominus, secundùm Multos, in aliquo raro casu liceret Baptismum suscipere sine debita dispositione, & Eucharistiam dare publico peccatori, v.g. ad evadendam mortem, idque quia tunc cessat omnis irreverentia: quare ergo similiter, irreverentia, quæ oritur ex revelatione peccati, præcisè considerando jus naturæ, non cessaret in similibus circumstantiis?

An fortè nec ipse Deus poterit in illa lege dispensare? Si autem possit (quod puto) clarum est illam strictissimam obligationem, quàmvis aliquo modo naturalis sit, id est, maximè conformis institutioni Sacramenti, & ideo ab initio à Christo edocta; equidem non esse omnino necessariam ad honestatem rationalis creaturæ, sive ad reverentiam Sacramenti.

Si autem à me quæritur, ubi inveniatur illud præceptum positivum? Respondeo: in Traditione Ecclesiæ, & sensu fidelium. Et convenientiam ejus, inquit Suarez Disp. 33. Sect. 2. n. 10. probat experientia perpetua, quæ constat & hunc rigorem fuisse utilissimum, & nunquam (quòd sciamus) occurrisse casum, in quo aliud expediret.

Herincx.

Adde (quod bene notavit Herincx hîc

Disp. 8. n. 4. in fine) in hoc rigore mirabiliter lucere divinam providentiam, ut in tanto Sacerdotum à fide diversis temporibus appellantium numero, vix aut ne vix ullus reperitur, à quo ratione revelatarum Confessionum quisquam fidelium præjudicium aliquid notabile passus esse sciatur.

Quammodò ergo admittatur ille rigor necessarius, parùm refert, sive illa necessitas oriatur ex jure naturali strictè dicto, sive ex jure divino positivo, aut quasi naturali; quia eadem utilitas, & idem favor pœnitentis, levamentum, inquam, maximum ipsius oneris consistendi, quod adhuc multis satis difficile est, futurum difficillimum & jugum ferè importabile, si Confessarius posset in aliquo casu peccatum confessum revelare: etsi enim hic casus ad pœnitentem talem vel talem fortè non spectaret, timor tamen, quòd (cùm indeterminatè interdum id liceret) aliquando ad ipsum quoque pœnitentem spectaret, meritò à Confessione revocaret.

Ex his sequitur; revelationem sigilli semper esse peccatum contra Religionem, quia contra reverentiam debitam Sacramenti, quod per eam redditur pœnitenti odiosum, & onerosum novo onere, à Christo non appositum; ac proinde fit injuria ipsi Sacramento vel potius Christo in Sacramento, cujus frequentatio, & per consequens utilitas impeditur; quia etiam ipsi pœnitenti, qui habet jus suscipiendi Sacramentum, prout à Christo institutum, id est, absque tali onere.

Unde videtur Confessarius revelans, præter irreverentiam Sacramenti, semper committere peccatum injustitiæ, etiam tunc, quando vi naturalis secreti non obligaretur pœnitenti, eò quòd peccatum confessum redundet in grave damnum publicum aut innocentis. Nam etiam tali casu habet pœnitens jus ex vi institutionis seu divinæ voluntatis, ut Sacramentum ei administraretur sine tali onere; & censetur rationabiliter id exigere: ergo Confessarius, apponens illud onus, facit ei veram injuriam; sicut si noller absolute Sacramentum administrare, quando pœnitens haberet jus ad illam administrationem.

Quod Aliqui aliis verbis explicant dicentes: Confessarius ratione impliciti pacti obligatur, ad non revelandum secretum, quando non fuerit necesse, undecumque id oriatur: in casu autem non est necessitas revelandi, immo nec facultas, ratione Sacramenti; adeoque & pactum generale secreti vim retinet, & dignus manet pœnitens, ut alter stet sibi promissis, manentibus, rationabilibus pacti conditionibus.

Contrarium docet Vasquez q. 93. art. 4. dub. 1. n. 14. dicens, posse contingere, quòd pœnitens revelare secretum, sit tantum peccatum facti.

33.
Deus potest
dispensare
in fornicatione aut
pollutione;

ut etiam in
sigillo,

34.
Præceptum
positivum
sigilli habetur
in Traditione
Ecclesiæ, &
sensu fidelium
Suarez.

legii & non iniustitiæ, ut quando aliquis pœnitens, considerat tantum ratione naturali, & convictum humano, indignus esset, cui secretum servaretur, ut si vellet aliquem occidere, nec desistere vellet à proposito. Ita Vasquez. Sed tu tene priorem sententiam, quam probabilem vocat Suarez supra n. 14. probabiliorem Lugo supra n. 16. veriolem Herincx supra n. 7.

Cæterum hæc obligatio iniustitiæ, ratione pacti; uti & altera, non infamandi proximum, subsinde tantum est venialis, quando videlicet res revelata cedit in leve detrimentum famæ, aut revelationis secreti, estd directa revelatio peccati semper sit gravissimum sacrilegium contra religionem (nisi excuset indeliberatio) quantumvis peccatum revelatum sit leve, ut infra videbimus.

Bene autem notant DD. tantum esse unicam sacrilegium; quia præceptum divinum, inquit Suarez supra n. 13. intrinsecum est ipsi Sacramento, & licet non esset, sed à Christo Domino superadditum, constituit tamen actum in eadem virtute seu materia religionis, & sub eadem ratione illum præcipit, idemque est de præcepto Ecclesiastico: nam sola multiplicatio præceptorum non sufficit ad diversitatem maliciarum, quando materia & motivum virtutis eadem sunt, ut nos alibi docuimus.

Itaque revelatio sigilli triplicem potest habere malitiam mortalem; primam sacrilegii, secundam iniustitiæ ratione impliciti pacti, & tertiam detractionis: quia autem, ut statim dixi, secunda & tertia malitia aliquando solum est venialis, v. g. quando quis revelaret verbum otiosum aut jocosum mendacium; ideo dum est mortalis, specialiter explicanda venit in Confessione, ut constat ex alibi dictis.

Obijciunt hinc Aliqui cap. 5. Conc. Carthag. VII. (& habetur cap. Placuit. 9. q. 2.) ubi supponi videtur, Episcopum posse aliquando licite dicere, quod solum in Confessione audivit. Ita Suarez, & post ipsum Lugo, Arriaga & Dicastillo.

Ego autem nihil simile invenio in isto capite, Placuit, quod signum est, illos Auctores, saltem tres posteriores, non inspexisse Decretum Gratiani propriis oculis, sed ex Suario exscripsisse; non enim est verisimile tres diversos Typographos vel Amanuenses in eadem præcisè citatione errasse.

Quod autem error sit, liquidò patet ex verbis textus, quæ sic sonant: Placuit, ut deinceps nulli Sacerdotum liceat quemlibet commissum alteri Sacerdoti recipere ad pœnitentiam sine ejus consensu, cui prius se commisit, nisi per ignorantiam illius, cui pœnitens prius confessus est. Qui vero contra hæc statuta facere presumpserit, gradus sui periculo subiacet. Ita Urbanus Papa. In quibus verbis nulla fit mentio revelationis alicujus peccati.

Interim subscribo verba Conc. Carthag.

loco supra citato: Item placuit, ut si quando Episcopus dicit, aliquem sibi soli proprium crimen fuisse confessum, atque ille neget: non putet ad injuriam suam Episcopus pertinere, quod illi soli non creditur: & si scrupulo propria conscientia, se dicit neganti nolle communicare, quamdiu excommunicato non communicaverit suus Episcopus, eidem Episcopo ab aliis non communicetur Episcopis, ut magis caveat Episcopus, ne dicat in quemquam, quod aliis documentis convincere non potest.

Sed facile responderetur; ly Confessum, non importare Confessionem sacramentalem, de qua ibi minimè tractatur; sed aliam externam confessionem, factam soli Episcopo interroganti.

Consimiliter cum Scoto 4. dist. 21. q. 2. n. 24. intelligo, quod habetur cap. Cum non ab homine 14. de Sent. Excom. A communione illius, qui pro sacrilega manu iniectione in Clericum in edictum excommunicationis incidit, licet denuntiatus non sit, debes abstinere: nisi forte id tibi soli pateret: in quo casu ipsum privatim tantummodo evitabis, quamdiu ab Ecclesia idetur: ut saltem verecundie rubore suffusus, pro latentis excessu satisfacere compellatur.

Intelligo, inquam, de cognitione privata extra Sacramentum. Dico, inquit Scotus, quod capitulum illud non loquitur expresse (neque implicitè) de illo, qui novit per Confessionem aliquem esse excommunicatum, nec etiam per viam secreti sibi commissi; sed privatim, id est, sic se scit, quod communitas nescit, vel credit communitatem nescire, & sic privatim sciens, debet privatim vitare. Nec mirum est, quia non est debitor illi alteri, id est, istius tanquam secreti.

Sed si sciret (interrogat Doctor) per viam Confessionis tantum, quid faceret? Respondeo... si potest per aliam viam vitare eum, quam vitare prode de excommunicationem eius, debet vitare: sin autem, non solum non debet, immo non licet vitare: quia talis vitatio est de iure positivo Ecclesiastico tantum; non prode autem tenetur ille de lege nature, & de iure positivo divino, & Ecclesiastico. Quando autem præcepta videntur esse contraria, illud, quod est superius, magis obligat, & ideo firmitus est servandum, nec servans illud, & præmittens aliud, peccat: quia nullus ex lege divina, & Ecclesiastica est perplexus.

Obijciunt præterea Conc. Moguntinum, in quo cap. 10. & 21. significatur olim fuisse in usu, ut juxta prudens arbitrium Confessoris quedam peccata in Confessione audita tacerentur, alia in publicum proferrentur. Ita Suarius supra, Lugo, Arriaga & Dicastillo.

Ast rursum hinc error in citatione; nam cap. 10. solum tractatur de Decimis dandis, & in quatuor portiones dividendis: in cap. autem 21. decernitur pœnitentia imponenda mulieribus, quæ partus suos necant. Igitur loco cap. 21. citandum erat cap. 31. in quo agitur de modo dandæ pœnitentiæ, & inter cætera dicitur: Discretio servanda est inter pœnitentes

39. Responsio.

Scotus.

40. Quomodo intelligendum c. 14. de Sent. Excom. ex Scoto.

41. Obiectio ex Conc. Mogunt.

37. Obligatio iniustitiæ subsinde solum est venialis.

Revelatio sigilli triplicem potest habere malitiam mortalem.

38. Obiectio ex Conc. Carthag. 7.

entes, qui publicè & qui abscondè pœnitere debeant. Nam qui publicè peccat, oportet ut publicâ multetur pœnitentiâ, & secundùm ordinem Canonum pro merito suo & excommunicetur & reconcilietur.

42.
Solvitur.

Sed hæc verba parùm, aut nihil faciunt ad propositum; non enim loquuntur de revelatione aliqua faciendâ à Confessore, de qua sola hîc disputamus, sed potiùs de revelatione faciendâ per ipsùm pœnitentem, qui debebat publicam pœnitentiam agere pro publicis peccatis, quod non esse contra sigillum Confessionis, alio loco fusiùs probavimus.

Aliæ objectiones tangunt difficultates in sequentibus explicandas, quarum princeps erit; ex qua Confessione oritur sigillum, an etiam ex inchoata dumtaxat, aut sacrilega. Pro responsione ponitur

CONCLUSIO II.

Sigillum oritur ex omni Confessione, quam Pœnitens prudenter vult esse sacramentalem; etiam solùm inchoata vel sacrilega, sive defectu doloris in confitente, sive Sacerdotii, vel jurisdictionis in absolvente. Non oritur ex ea, in qua peccatum solùm narratur ab irridente Confessarium, aut ad peccatum pelliciarum, vel etiam causâ consilii, ad Confessionem non necessariam.

43.
Probat 2.
pars Con-
clusi.

PRIMA pars probatur; quia hæc obligatio oritur ex reverentia debita Sacramento Pœnitentiæ, ne alioquin fiat odiosum, & pœnitentes meritò retrahantur ab ejus frequentatione: ergo oritur ex omni Confessione, quam pœnitens prudenter vult esse sacramentalem, id est, ex omni narratione peccatorum, facta intuitu Sacramenti, sive, cum intentione nunc vel postea recipiendi Absolutionem: nam aliàs, sicut mox dixi, Sacramentum fieret odiosum, & homines meritò retraherentur ab ejus frequentatione.

Quis enim pœnitens auderet confiteri, si Confessarius quorties justè differret, aut simpliciter negaret Absolutionem, propter indispositionem, vel aliam causam, non teneretur sigillo? Nonne hoc iudicium fit cum potestate absolvendi, & ligandi, juxta merita causæ? Ergo notitia causæ, quæ debet præcedere, committitur sub eodem secreto, sive debeat

Iudex absolvere, sive ligare. Hic est communis sensus totius Ecclesiæ.

Suffi it ergo, quod pœnitens venit ad Confessorem, tamquam ad Iudicem in illo foro, ut iudicet de illius dispositione, & dirigat eum in ordine ad id, quod existimat necessarium, ut possit aliquando Absolutionem obtinere. Unde oportet, ut ex parte Confessionis velit aliquo modo facere id, quod Christus præcepit.

Quæ intentio colligitur à posteriori, si graviter mentiendi, putet se committere sacrilegium contra veritatem & fidelitatem, ac contra integritatem Confessionis debitam. Ideo quippe hoc putat, quia apprehendit illam Confessionem, tamquam à Christo institutam, & ex parte sua sacramentalem, licet ob voluntariam indispositionem; non possit compleri per validam Absolutionem.

Unde recipienda est huiusmodi Confessio, argum. c. 5. de Pœnit. & remiss. sequentis tenoris: Quidam ad Confessionem de criminibus veniunt, & quàmvis confiteri velint, se tamen afferunt abstinere non posse: Consultationi tua taliter respondemus, quod eorum Confessionem recipere debes, & eis de criminibus consilium exhibere: quia licet non sit vera huiusmodi pœnitentia, admittenda est tamen eorum Confessio, & crebris & salubribus monitis pœnitentia indicenda. Non est ergo dubitandum, quin ex tali Confessione oriatur obligatio sigilli, etsi etiam spontè non faceret Confessionem integram; quia saltem est Confessio inchoata.

Et sanè in aliis Confessionibus, quæ fiunt à legitimè dispositis, ut oriatur sigillum, non est necessarium expectare finem Sacramenti. Ac proinde non oportet, ut habeat pœnitens firmum propositum recipiendi tunc Absolutionem, si Confessarius iudicaverit eum dispositum; sed potest velle inchoare Confessionem, perficiendam tempore magis opportuno.

Non tamen valet, si quis, postquam dixit quod voluit, adjungat: Pro nunc non curo de Absolutione, volo illam ad aliud tempus remittere; talis enim ab initio non videtur habuisse animum Absolutionis, sed solùm in fraudem necessitatis, ut liberius aliqua diceret, quæ factis non debet ipsi patrocinari. Interim valde periculosum foret, aliquid revelare; quia possit alter tunc dicere, se id solùm in Confessione manifestasse, & quis contrarium posset probare?

Et aliunde intentio, vel non intentio Absolutionis, cum sit interna, aliquando non facile cognoscitur, aut cognosci potest exteriori à Confessario; & ideo sileat, nisi moraliter certus sit; cum in re dubia semper iudicandum sit in favorem Confessionis, & pœnitentis, qui tamdiu, quam non probatur omnino fictus, præsumitur bono animo accedere, id est, animo non impediendi Absolutionem, si Confessarius